

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Михайлишин Г.Й.

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТЕКОНОМІЯ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"

Галузь знань 07 "Управління та адміністрування"

Івано-Франківськ – 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Політекономія» для студентів, які навчаються за освітньою програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Галузь знань 07 "Управління та адміністрування" Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. - 2020 р. - 26 с.

Розробник:

Ємець Ольга Іванівна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
теоретичної і прикладної економіки

Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки

_____ (Пилипів Н.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ _____ ” _____ 2020 року

Схвалено Науково-методичною радою економічного факультету.

Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

“ _____ ” _____ 2020 р.
Голова _____ (Гнатюк Т.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – <u>3</u>	Галузь знань 07 "Управління та адміністрування" Спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"	Нормативна 1.2. Цикл професійної підготовки 1.2.1. Теоретична підготовка	
Модулів – <u>2</u>	Освітньо-професійна програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	Рік підготовки:	
Змістових модулів – <u>3</u>		1-й	1-й
Індивідуальне завдання – презентація		Семестр	
Загальна кількість годин – <u>90</u>		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 год., з них: аудиторних – 2 год., самостійної роботи студента – 4 год.	Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		50 год.	68 год.
Індивідуальні завдання: 10 год.		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 / 60

для заочної форми навчання – 12 / 78

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни Політекономія є формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання дисципліни Політекономія: вивчення економічних відносин, які складаються між людьми в процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ; виявлення сутності та механізму дії економічних законів; визначення закономірностей функціонування ринкового господарства; формування та закріплення навичок студентів до використання економічних понять і категорій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни Політекономія студент повинен

знати:

основні економічні закони та закономірності функціонування і розвитку суспільного виробництва;

загальну характеристику та основні риси економічних систем;

способи і методи розв'язання корінних проблем виробництва товарів і послуг, їх розподілу, обміну та споживання.

вміти:

аналізувати економічні явища та процеси;

застосовувати набуті знання для вирішення практичних проблем;

уміти збирати та опрацьовувати соціально-економічну інформацію, робити узагальнюючі висновки на науковій основі.

Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими

комунікаціями:

здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують;

здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.

Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності та відповідальності**, що проявляється у такому:

здатність управління комплексними діями;

здатність подавати результати виконаних самостійно або у складі колективу досліджень щодо аналізованих економічних явищ та процесів у формі презентації, наукового звіту, доповіді;

здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

Перелік програмових компетентностей та результатів навчання, які повинні бути сформовані у студентів в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових **модулів**:

Змістовий модуль 1. Загальні засади соціально-економічного розвитку

Змістовий модуль 2. Основи розвитку ринкової економіки та суб'єктів її функціонування

Змістовий модуль 3. Закономірності розвитку економічних систем. Світова економіка та глобальні економічні проблеми

Пререквізити. Дисципліна є вихідною.

Постреквізити. Дисципліни, які будуть використовувати результати навчання даного курсу: «Мікроекономіка», «Макроекономіка» «Економіка підприємства».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади соціально-економічного розвитку

Тема 1. Предмет і метод політичної економії

Виникнення та етапи розвитку політичної економії. Розвиток економічної думки в Україні.

Предмет політичної економії. Тлумачення предмета політичної економії різними школами. Економічна теорія і політична економія: проблеми взаємозв'язку.

Закони, принципи і категорії політичної економії. Система економічних законів. Позитивна і нормативна політична економія.

Метод політичної економії. Загальні методи наукового пізнання та їх використання.

Функції політичної економії. Політична економія і економічна політика. Місце політичної економії в системі економічних наук.

Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.

Виробництво і його основні фактори. Виробничі можливості суспільства. Межа виробничих можливостей. Обмеженість ресурсів. Продукт виробництва.

Тема 3. Економічні потреби та інтереси

Економічні потреби суспільства, їх суть і класифікація. Безмежність потреб. Закон зростання потреб.

Корисність продукту. Об'єктивна і суб'єктивна корисність продукту. Закон спадної граничної корисності продукту.

Економічний інтерес, його сутність і функції. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Єдність і суперечності в системі інтересів.

Виробництво та проблеми задоволення зростаючих потреб суспільства.

Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.

Економічна система: її сутність та структурні елементи. Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи. Критерії розвитку продуктивних сил.

Суспільний поділ праці і структура продуктивних сил. Виробнича функція та її складові.

Економічні відносини та їх суб'єкти. Структура економічних відносин. Соціально-економічні відносини. Організаційно-економічні і техніко-економічні відносини.

Економічний устрій: суть і місце в економічній системі. Методологічні аспекти механізму дії і використання економічних законів людьми.

Типи і еволюція економічних систем. Формаційний і загальноцивілізаційний підходи до типізації суспільства.

Власність як економічна категорія. Теорії власності. Привласнення і відчуження.

Структура власності та її історичні типи, види і форми. Суб'єкти власності: їх еволюція.

Об'єкти власності. Розвиток об'єктів власності. Юридична форма власності. Права власності.

Власність на засоби виробництва та її вплив на способи з'єднання факторів виробництва.

Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.

Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.

Натуральна (традиційна) форма організації виробництва. Суть і риси натурального господарства та його історичні межі.

Товарна форма організації суспільного виробництва. Причини виникнення товарного виробництва, його суть, ознаки і роль у розвитку суспільства. Суб'єкти і об'єкти товарних відносин. Товарна форма продукту.

Товар та його властивості. Суперечності товару. Вартість і ціна: альтернативні теорії.

Проста і розвинена форми товарного виробництва. Спільні риси та відмінності.

Функціонування товарного господарства та його закони.

Виникнення і розвиток грошових відносин. Суть грошей. Функції грошей. Альтернативні теорії грошей.

Грошовий обіг та його закони. Визначення грошової маси, необхідної для обслуговування товарного обігу. Сталість грошового обігу. Грошові реформи, гроші, ціна та інфляція.

Еволюція грошей. Сучасна грошова система.

Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.

Первісне нагромадження капіталу. Особливості нагромадження капіталу в Україні.

Перетворення грошей у капітал. Загальна формула руху капіталу.

Капітал як економічна категорія. Альтернативні теорії капіталу.

Капітал підприємства. Кругообіг капіталу і його стадії. Функціональні форми капіталу.

Оборот капіталу підприємства. Основний та оборотний капітал. Зношення основного капіталу. Амортизація.

Капітал і праця. Трудові відносини: сутність і структура. Наймана праця. Вартість робочої сили: дискусійні аспекти.

Винагорода за працю. Заробітна плата: сутність, форми системи. Теорії заробітної плати.

Номінальна і реальна заробітна плата. Продукт праці та заробітна плата. Мінімальна заробітна плата та її критерії.

Тема 7. Витрати виробництва і прибуток

Витрати виробництва як передумова виробництва. Суть та економічне значення витрат виробництва. Теорії витрат виробництва. Суспільні витрати виробництва. Економічні і бухгалтерські витрати та їх структура. Валові, середні і граничні витрати.

Витрати виробництва, вартість товару і його ціна. Альтернативні підходи.

Прибуток як економічна категорія. Теорії прибутку. Норми прибутку і фактори, що на неї впливають.

Змістовий модуль 2. Основи розвитку ринкової економіки та суб'єктів її функціонування

Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.

Інституціональні основи ринкової економіки. Ринкові відносини, їх суб'єкти і об'єкти. Визначення ринку: альтернативні теорії.

Функції ринку. Умови формування і розвитку ринку.

Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Ринкова ціна: механізм формування і функції.

Конкуренція та її суть. Функції та форми конкуренції. Конкуренція і монополія.

Конкуренція і моделі ринків. Особливості ринкових відносин в Україні.

Принципи класифікації ринків.

Ринок предметів споживання, його функції та соціально-економічне значення.

Ринок засобів виробництва. Загальні проблеми формування цін на ресурси.

Ринок праці та розподіл трудових ресурсів.

Ринок капіталу та його складові. Ринок нерухомості та його особливості. Оренда та орендна плата.

Проблеми формування ринків праці, землі та капіталів в Україні.

Поняття та основні риси інфраструктури ринку.

Роль ринкової інфраструктури в регулюванні економічних процесів.

Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.

Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин.

Сектор домогосподарств. Двоїста роль домогосподарств в економіці. Домогосподарства як постачальники ресурсів.

Доходи домогосподарства. Витрати домогосподарства. Розподіл доходів на особисте споживання, податки і заощадження.

Витрати на споживання. Місце домогосподарства в кругообігу продуктів, ресурсів і доходів.

Тема 10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.

Підприємство як суб'єкт ринкової економіки. Сектор ділових підприємств. Форми і види підприємств. Масштаби підприємства. Концентрація та централізація капіталу.

Суть підприємництва і умови його існування. Види та функції підприємництва.

Валовий дохід, його суть та структура. Підприємницький дохід.

Значення прибутку в розвитку підприємництва. Роль підприємства і підприємництва в ринковій економіці.

Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.

Позичковий капітал і процент. Банки, їх роль та функції. Центральні і комерційні банки. Фінансово-кредитні організації.

Суть кредиту та його форми. Процент та його економічна природа. Банківський прибуток.

Капітал у сфері торгівлі. Витрати обігу. Роздрібна і оптова торгівля. Товарні біржі. Торговельний прибуток.

Фондова біржа. Цінні папери.

Аграрне виробництво – особлива сфера вкладання капіталу і праці. Відносини власності в сільському господарстві. Агропромисловий комплекс. Земельна рента та її форми: оренда землі, ціна землі.

Форми господарювання в сільському господарстві та їх особливості в різних країнах. Особливості концентрації і централізації виробництва і капіталу в сільському господарстві.

Земельна рента та її форми. Абсолютна, диференціальна і монопольна рента. Державна підтримка сільського господарства.

Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.

Суть і види економічного відтворення. Відтворення всіх елементів економічної системи. Просте і розширене відтворення.

Суспільний продукт і його форми. Методологічні аспекти системи національних рахунків.

Валовий внутрішній продукт. Чистий національний продукт і національний доход. Концепції національного доходу.

Тіньовий сектор в економічному відтворенні. Національне багатство і його структура. Природне багатство. Проблеми розширеного відтворення багатства і шляхи розв'язання екологічних проблем.

Розподільні відносини та їх місце у відтворювальному процесі. Суть розподілу національного доходу. Об'єктивні основи формування доходів населення.

Диференціація доходів населення. Проблеми багатих і бідних. Межа бідності: абсолютна і відносна. Проблеми бідних і багатих в Україні.

Необхідність перерозподілу національного доходу і доходів населення. Податки і соціальні виплати. Роль державного бюджету в перерозподілі національного доходу.

Споживання і заощадження. Доходи населення і споживання. Схильність до споживання і заощадження.

Необхідність державного регулювання розподілу доходів. Прожитковий мінімум і соціальний захист населення.

Змістовий модуль 3. Закономірності розвитку економічних систем. Світова економіка та глобальні економічні проблеми

Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.

Економічне зростання та економічний розвиток. Заощадження, нагромадження та інвестиції. Роль інвестицій в економічному зростанні.

Матеріальні фактори економічного зростання. Науково-технічна революція та її роль в економічному зростанні. Теорії і моделі економічного зростання.

Економічне зростання і економічні цикли. Економічні кризи та їх причини. Теорії циклів: дискусійні проблеми.

Продуктивність праці та економічне зростання. Фактори підвищення продуктивності праці.

Особливості розвитку економіки в Україні.

Зайнятість: суть і форми. Теорії зайнятості. Повна зайнятість, виробничий потенціал і ефективність виробництва.

Зайнятість та відтворення сукупної робочої сили. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Причини неповної зайнятості. Види і форми безробіття.

Проблеми повної зайнятості в умовах ринкової економіки. Державне регулювання зайнятості та його методи.

Фактори розширеного відтворення робочої сили. Роль держави у відтворенні робочої сили. Закон зростання кваліфікації та професійної підготовки робочої сили.

Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні.

Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.

Господарський механізм, його суть і елементи. Господарський механізм: система управління економікою.

Державне регулювання суспільного відтворення та його форми. Планування і програмування.

Фінансова система. Необхідність і сутність фінансів. Державні фінанси.

Фіскальна політика. Способи збалансування державного бюджету. Фіскальні методи регулювання виробництва.

Механізм грошово-кредитного регулювання. Вплив грошово-кредитної політики на рівень суспільного виробництва.

Необхідність удосконалення механізму господарювання в Україні.

Держава як суб'єкт економічних відносин. Державний сектор в економіці. Держава як товаровиробник. Підприємство в державному секторі. Суспільні блага і послуги.

Економічні функції держави. Захист конкуренції та антимонопольна політика. Перерозподіл ресурсів. Забезпечення правової бази.

Розподіл ресурсів і суспільні блага.

Роль держави в кругообігу продукту, ресурсів і доходу.

Трансформація економічних функцій держави в Україні.

Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.

Економічна система капіталізму вільної конкуренції: суть і основні ознаки. Об'єктивні основи та шляхи виникнення і розвитку капіталістичної системи. Роль ринку в регулюванні економіки капіталізму. Наймана праця та оплата праці.

Економічна система монополістичного капіталізму. Концентрація і централізація виробництва та капіталу. Виникнення монополій та їх форми.

Фінансово-монополістичний капітал і його суть. Фінансово-монополістичні групи. Фінансова олігархія.

Державно-монополістична стадія еволюції капіталістичної економічної системи.

Суть і ознаки змішаної економічної системи. Приватний акціонерний і державний сектори економіки.

Межі ринку. Державне регулювання економіки.

Сучасні методи державного регулювання змішаної економіки. Розподіл державою національного доходу і ресурсів. Межі державного втручання в регулювання економічного відтворення.

Роль держави в регулюванні цін. Регулювання заробітної плати. Профспілки і ринок праці. Колективні договори між підприємцями і трудовими колективами. Заробітна плата та її динаміка.

Монополії і олігополії в умовах регульованого капіталізму. Революція в управлінні і відносинах власності. Соціальне партнерство.

Соціально-економічний прогрес та історичні перспективи економічної системи змішаного капіталізму.

Теорія і практика економічної системи соціалізму. Соціалізм і адміністративно-командна економіка.

Механізм функціонування соціалістичної адміністративно-командної економіки: директивне планування і централізоване управління. Державна власність та її межі.

Теорія і практика товарно-грошових відносин за адміністративно-командної системи соціалізму. Планове ціноутворення.

Доходи населення, їх структура і принципи формування. Суспільні фонди споживання.

Суперечності одержавленої економічної системи та їх загострення в соціалістичних країнах у середині 80-х років. Загальна криза і розпад світової системи соціалізму.

Зміст перехідної економіки: загальне і особливе. Об'єктивні чинники перехідного стану. Риси і типи перехідної економіки. Локальні і глобальні перехідні процеси.

Особливості економічних відносин і різноманітність форм еволюції країн, що розвиваються.

Економічний устрій в умовах переходу до соціально-орієнтованої економічної системи. Формування інституційних і економічних умов переходу до нової системи господарювання. Суперечності перехідної економіки.

Роздержавлення і приватизація власності. Форми власності. Становлення і розвиток підприємництва.

Змішана економіка і соціально-економічні перетворення у постсоціалістичних країнах. Структура змішаної економіки.

Формування сучасних ринкових відносин і ринкової інфраструктури. Становлення державного і ринкового механізмів регулювання економіки і зайнятості.

Особливості ринкової трансформації економіки України.

Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.

Світове господарство: його суть та структура. Розвинуті країни ринкової економіки. Країни, що розвиваються. Країни з перехідною економікою.

Міжнародний поділ праці і спеціалізація. Міжнародні економічні відносини.

Інтернаціоналізація господарських відносин і продуктивних сил. Транснаціональні корпорації та їх роль.

Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Європейське економічне співтовариство і його місце в світовій економіці.

Світогосподарські зв'язки та їх форми.

Міжнародна торгівля та її економічні основи. Міжнародні товарні ринки. Протекціонізм і вільна торгівля. Митні та немитні засоби регулювання зовнішньої торгівлі.

Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка та географія. Прямі та портфельні інвестиції. Міжнародні кредити.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Міжнародна валютна система, валютні ринки і валютний курс. Конвертованість валюти. Платіжний баланс та його регулювання.

Міжнародні валютно-фінансові організації. Міжнародна міграція робочої сили. Інші форми міжнародних економічних відносин.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.

Причини виникнення та суть глобальних проблем. Економічне зростання та глобальні проблеми. Основні глобальні проблеми сучасності. Класифікація глобальних проблем.

Роззброєння та його роль у вирішенні глобальних проблем. Екологічна криза та форми її прояву. Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Проблеми економічної відсталості окремих країн.

Міжнародне співробітництво в розв'язанні глобальних проблем та розвитку світового господарства.

4. Структура навчальної дисципліни

Тема	кількість год.						
	усього	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальні засади соціально-економічного розвитку							
Тема 1. Предмет і метод політичної економії.	4	1	1	2	1		3
Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.	4		1	3			4
Тема 3. Економічні потреби та інтереси.	4		1	3			4
Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	4	1	1	2	1		3
Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	6	2	2	2		2	4
Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	6	2	2	2	2		4
Тема 7. Витрати виробництва і прибуток.	4			4			4
Змістовий модуль 2. Основи розвитку ринкової економіки та суб'єктів її функціонування							
Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	6	2	2	2		2	4
Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.	4	1	1	2			4
Тема 10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.	4			4			4
Тема 11. Галузеві	4	1	1	2	2		2

особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.							
Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.	4			4			4
Змістовий модуль 3. Закономірності розвитку економічних систем. Світова економіка та глобальні економічні проблеми							
Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	6	2	2	2		2	4
Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.	5	1		4			5
Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.	5	1		4			5
Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.	5	1		4			5
Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	5	1		4			5
Індивідуальне завдання	10			10			10
Усього годин	90	16	14	60	6	6	78

5. Зміст лекційного матеріалу

Денна форма навчання (ДФН)

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Предмет і метод політичної економії.	1
Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	1
Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2
Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	2
Тема 7. Витрати виробництва і прибуток.	
Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	2
Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.	1
Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.	1
Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	2
Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.	1
Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.	1
Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.	1
Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	1
Разом	16

Заочна форма навчання (ЗФН)

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Предмет і метод політичної економії.	1
Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	1
Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	2
Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.	2
Разом	6

6. Теми практичних занять

Денна форма навчання (ДФН)

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Предмет і метод політичної економії.	1
Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.	1
Тема 3. Економічні потреби та інтереси.	1
Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	1
Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2
Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	2
Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	2
Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.	1
Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.	1
Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	2
Разом	14

Заочна форма навчання (ЗФН)

Назва теми	Кількість годин
Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2
Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	2
Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	2
Разом	6

7. Самостійна робота

Денна форма навчання (ДФН)

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Предмет і метод політичної економії.	2
Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.	3
Тема 3. Економічні потреби та інтереси.	3
Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	2
Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2
Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.	2
Тема 7. Витрати виробництва і прибуток.	4
Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	2
Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.	2
Тема 10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.	4
Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.	2
Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.	4
Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	2
Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.	4
Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.	4
Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.	4
Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	4
Індивідуальне завдання	10
Разом	60

Заочна форма навчання (ЗФН)

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Предмет і метод політичної економії.	3
Тема 2. Виробництво матеріальних благ і послуг. Продукт і характер праці.	4
Тема 3. Економічні потреби та інтереси.	4
Тема 4. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку.	3
Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	4
Тема 6. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і	4

заробітна плата.	
Тема 7. Витрати виробництва і прибуток.	4
Тема 8. Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.	4
Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин.	4
Тема 10. Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток.	4
Тема 11. Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форми прибутку, процент і рента.	2
Тема 12. Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми.	4
Тема 13. Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою.	4
Тема 14. Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.	5
Тема 15. Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.	5
Тема 16. Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин.	5
Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.	5
Індивідуальне завдання	10
Разом	78

8. Індивідуальні завдання

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – “Порівняльна характеристика економічних явищ та процесів в національних економічних системах”.

Індивідуальні завдання виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом, координатор староста).

Оформляють індивідуальне завдання у вигляді презентації Power Point (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).

Максимальна оцінка за індивідуальне завдання становить 10 балів.

Варіанти індивідуальних завдань

(можна обирати інші країни)

1. Особливості розвитку ринку високих технологій у: а) Японії; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) США.

Як впливає НТР на речовий фактор виробництва?

2. Інвестиції в людський капітал у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

Як НТР впливає на людський фактор?

3. Використовуючи статистичні дані, покажіть на прикладі: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) України та інших країн, як податки зменшують доходи сімей.

Які групи населення несуть податковий тягар більш інших? Чому?

4. Інвестиції у сільському господарстві: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

5. Особливості фіскальної політики: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

6. Форми і системи заробітної плати у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

Як зростання вартості життя відображується на динаміці реальної заробітної плати?

7. Покриття дефіциту державного бюджету в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

8. Аналіз рівня життя населення у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

Які причини бідності? Які рішення цієї проблеми Ви пропонуєте?

9. Особливості соціальної політики держави в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні; з) Швеції.

Хто приймає участь в системі соціального партнерства?

10. Зовнішній борг розвинутих країнам, міжнародним економічним організаціям: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

В чому суть "боргової кризи"? Яке рішення цієї проблеми Ви пропонуєте?

11. Аналіз тіньової економіки та корупції у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні. Шляхи зниження рівня корупції як фактор стабілізації економічної ситуації.

12. Основні види антициклічного регулювання у а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії. Якими показниками можна характеризувати економічне зростання?

13. Національні особливості державного регулювання: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії.

14. Соціально-економічні наслідки вивозу капіталу в країни: а) з ринковою економікою; б) з перехідною економікою; в) що розвиваються. Чи призводить вивіз капіталу до економічного поділу світу?

15. Аналіз діяльності ТНК та ТНБ у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) особливості впливу на розвиток економіки України.

В чому полягає економічна політика ТНК та ТНБ? Яка специфіка конкурентної боротьби на світовому ринку?

16. Роль малого бізнесу в розвитку ринку та ринкових відносин у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Туреччині; з) Фінляндії; и) Україні.

17. Корпоратизація державних підприємств в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

18. Система індексації доходів: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) України. Які цілі політики доходів в країнах з ринковою економікою? Аналіз індексу вартості життя.

19. Спільне підприємництво у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

20. Інноваційне підприємництво у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

21. Біржі праці і механізм їх функціонування в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

22. Динаміка внутрішніх та світових цін у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

23. Концентрація банківського капіталу та форми банківських монополій у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

24. Акціонерний капітал та акціонерні товариства в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

25. Розвиток страхових та аудиторських компаній: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

26. Реклама та рекламні компанії у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

27. Інтернет-торгівля у сфері ринкової інфраструктури у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

28. Сучасні напрямки підприємницької діяльності у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Італії; з) Швеції.

Яка форма підприємництва, на Ваш погляд, є найбільш ефективною?

29. Колективна власність у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

30. Структура типової корпорації, методи управління, планування і контролю її діяльності у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії.

31. Первісне нагромадження капіталу та його особливості у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

32. Види реорганізації підприємств у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

33. Типи злиття та поглинання підприємств у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

34. Особливості регулювання ринку цінних паперів у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

35. Міжнародний ринок боргових цінних паперів (єврооблігацій, євронот, євробондів, комерційних паперів, депозитарних розписок тощо) у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

36. Особливості функціонування найвідоміших товарних бірж світу: Американської, Нью-Йоркської, Токійської, Лондонської, Швейцарської, Франкфуртської.

37. Особливості функціонування найвідоміших фондових бірж світу: Американської, Нью-Йоркської, Токійської, Лондонської, Швейцарської, Франкфуртської, Паризької.

38. Сучасна кредитна система окремих країн: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) України.

39. Сучасна банківська система окремих країн: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) України.

40. Характеристика діяльності фінансово-промислових груп та фінансової олігархії: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) України.

41. Форми нецінової конкуренції в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

42. Негативні наслідки НТР у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

43. Рівень капіталовкладень в науку в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

44. Форми та наслідки міграції робочої сили в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

45. Особливості роздержавлення та приватизації в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

Які, на Ваш погляд, соціальні наслідки приватизації?

46. Антимонопольне законодавство та антимонопольна політика в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

47. Особливості проведення процедури санації та банкрутства підприємств у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

48. Грошові системи та грошові реформи в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

49. Особливості економічних криз: а) Великої депресії 1929-33 рр.; б) 70-80 х років ХХ ст.; в) довготривале циклічне піднесення 90-х років ХХ ст.; г) структурні криз; д) "довгі хвили" економічного розвитку; ж) криз недовиробництва в постсоціалістичних країнах. Охарактеризуйте національні та світові цикли.

50. Взаємодія країн з міжнародними економічними організаціями в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні; з) Росії.

Визначте регулюючу роль міжнародних економічних організацій.

51. Проаналізуйте дані по промисловості в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

Зробіть висновок відносно закономірного характеру криз перевиробництва.

52. На прикладі промисловості в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) України охарактеризуйте ступінь монополізації в провідних галузях виробництва.

Яка економічна основа всевладдя монополії?

53. На основі статистичних даних по країнах: а) США; б) Німеччина; в) Великобританія; г) Франція; д) Японія; ж) Україна проаналізуйте загальну тенденцію в зміні структури та форм експорту і імпорту товарів. Як змінився абсолютний приріст торгового обороту за останніх 10 років?

54. На основі статистичних даних проаналізувати динаміку частини національного доходу, що перерозподіляється через державний бюджет у: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні. Охарактеризуйте наслідки цих процесів.

55. Проаналізувати динаміку патентів, ліцензій, ноу-хау в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

На конкретних прикладах поясніть значення елементів інтелектуальної власності в розвитку міжнародного науково-технічного обміну.

56. Військово-промисловий комплекс та проблеми конверсії в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні. Сучасні тенденції розвитку оборонної промисловості.

57. На прикладі: а) США; б) Німеччини; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) України покажіть значення державного сектору в умовах змішаної економіки.

Чому державна власність не може охоплювати всю економіку?

58. Особливості становлення та основні риси постіндустріального суспільства в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії. Суть інформаційного суспільства.

59. Визначте структуру споживання та заощадження населення в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні. Як змінились потреби людей?

60. Оцініть роль економіки в: а) США; б) Німеччині; в) Великобританії; г) Франції; д) Японії; ж) Україні.

Дайте оцінку програм включення економіки країни в світовий економічний простір.

Бали	Умови отримання балів
10 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу, законодавчих актів та нормативних документів. При виконанні практичної частини застосовує системні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Висновки до завдань аргументовані та обгрунтовані.
9 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з програмним матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання застосовує глибокі знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно в повному обсязі. При виконанні практичного завдання студент припускається окремих неточностей.
8 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено згідно з матеріалом дисципліни. При виконанні практичного завдання студент ефективно застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практична частина виконується в цілому правильно, при виконанні студент припускається окремих несуттєвих помилок.
7 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, програмний матеріал викладено з незначними погрішностями або без узагальнень. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконуються в цілому правильно, при його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.
6 балів	Теоретичні запитання розкриті повністю, проте при викладенні програмного матеріалу допущено незначні помилки. При виконанні практичної частини застосовує основні знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Практичне завдання виконується в цілому правильно. При його виконанні студент припускається несуттєвих помилок.
5 балів.	Теоретичні запитання розкриті неповно, допущено суттєві погрішності, які впливають на зміст відповіді. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускається значних помилок.
4 бали	Теоретичні запитання розкриті неповно, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання без достатнього розуміння застосовує навчальний матеріал, припускається значної кількості помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій.
3 бали	Теоретичні запитання розкриті неповно або зовсім не розкрито. При виконанні практичного завдання припускається досить великої кількості грубих помилок, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
2 бали	Студент виконати практичне завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуації, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні. Теоретичні запитання не розкриті.
1 бал	Студент виконати практичне завдання не може, стикається зі значними труднощами при аналізі та трактуванні ситуацій. Теоретичні запитання не розкриті.

9. Контрольні роботи

Контрольних робіт з дисципліни не передбачено.

10. Програмові вимоги з дисципліни

I. Перелік теоретичних питань

1. Виникнення та етапи розвитку політекономії. Основні школи сучасної економічної думки.
2. Предмет політекономії та еволюція його визначення різними школами.
3. Економічні закони та категорії.
4. Методи досліджень в політекономії. Функції політекономії.
5. Місце політекономії в системі економічних наук.
6. Політекономія – наукова основа економічної політики держави.
7. Економічні потреби, їх суть та структура. Закон зростання потреб та механізм його дії.
8. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація.
9. Суть, критерії та рушійні сили економічного прогресу.
10. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи.
11. Типи економічних систем.
12. Власність у системі економічних відносин.
13. Зміст і структура суспільного виробництва.
14. Крива виробничих можливостей (КВМ).
15. Класифікація чинників виробництва.
16. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.
17. Форми організації суспільного виробництва: натуральне й товарне.
18. Товар і його властивості.
19. Сутність грошей та їх функцій. Закони грошового обігу.
20. Інфляція: сутність, причини та види.
21. Поняття, основні принципи та функції ринку.
22. Критерії класифікації та структура ринків.
23. Інфраструктура ринку та її елементи.
24. Ринковий механізм, його функції та межі дії.
25. Ринкова ціна: сутність, механізм формування. Види цін.
26. Конкуренція: суть, види і роль у ринковій економіці.
27. Сутність та причини виникнення монополізму. Види монополій.
28. Антимонопольна політика та антимонопольне законодавство.
29. Класифікація підприємств. Організаційно-правові форми.
30. Підприємництво і бізнес.
31. Інноваційні моделі підприємницької діяльності.
32. Капітал як економічна категорія.
33. Перетворення грошей у капітал.
34. Торговельний капітал і торговельний прибуток.
35. Позичковий капітал і відсоток.
36. Акціонерний капітал.
37. Особливості функціонування капіталу в сільському господарстві.
38. Агропромисловий комплекс і ринковий механізм його функціонування.
39. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин.
40. Доходи домогосподарств, їх формування та розподіл.
41. Заробітна плата як ринкова ціна праці.
42. Держава як суб'єкт економічної системи. Економічні функції держави.
43. Основні теорії державного регулювання економіки.
44. Основні форми та методи державного регулювання економіки.

45. Сутність та структура світового господарства.
46. Сучасні форми міжнародних економічних відносин.
47. Види інтеграційних об'єднань.
48. Міжнародна торгівля та її економічні основи.
49. Міжнародний рух капіталів. Причини, форми вивозу капіталу.
50. Міжнародні валютно-фінансові відносини.
51. Причини виникнення, суть і класифікація глобальних проблем.
52. Господарський механізм: суть, функції, принципи функціонування.
53. Закономірності та етапи розвитку капіталістичної економічної системи.
54. Економічна система сучасного капіталізму.
55. Соціалістична економічна система та її еволюція.
56. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.

II. Перелік творчих завдань

1. В чому полягає відмінність між нормативною та позитивною політекономією?
2. В чому полягає відмінність між економічними законами та законами природи?
3. В чому полягає відмінність між матеріальним та нематеріальним виробництвом?
4. В чому полягає відмінність між ефектом та ефективністю виробництва?
5. В чому полягає відмінність між робочою силою та продуктивними силами?
6. В чому полягає відмінність між конкретною та абстрактною працею?
7. В чому полягає відмінність між науково-технічним прогресом (НТП) та науково-технічною революцією (НТР)?
8. В чому полягає відмінність між власністю як економічною та юридичною категорією?
9. В чому полягає відмінність між продуктом та товаром?
10. В чому полягає відмінність між простим та розвинутим товарним виробництвом?
11. В чому полягає відмінність між грошима та капіталом?
12. В чому полягає відмінність між собівартістю та витратами виробництва?
13. В чому полягає відмінність між прибутком та рентабельністю підприємства?
14. В чому полягає відмінність між доходом та прибутком підприємства?
15. В чому полягає відмінність між попитом та потребою?
16. В чому полягає відмінність між конкуренцією та монополією?
17. В чому полягає відмінність між сім'єю та домогосподарством?
18. В чому полягає відмінність між підприємством та підприємництвом?
19. В чому полягає відмінність між товариством з обмеженою відповідальністю (ТзОВ) та товариством з додатковою відповідальністю (ТзДВ)?
20. В чому полягає відмінність між приватним акціонерним товариством (ПрАТ) та публічним акціонерним товариством (ПАТ)?
21. В чому полягає відмінність між орендою та лізингом?
22. В чому полягає відмінність між оптовою та роздрібною торгівлею?
23. В чому полягає відмінність між рентою та орендною платою?
24. В чому полягає відмінність між балансом народного господарства (БНГ) та системою національних рахунків (СНР)?
25. В чому полягає відмінність між екстенсивним та інтенсивним типами економічного зростання?
26. В чому полягає відмінність між кейнсіанською та класичною теоріями державного регулювання економіки?
27. В чому полягає відмінність між централізацією та концентрацією капіталу?
28. В чому полягає відмінність між абсолютними та порівняльними перевагами міжнародної торгівлі?

11. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Методи навчання

Проблемний (метод проблемного викладу, частково-пошуковий), дослідницький, евристичний, пояснювально-ілюстративний.

Словесний, наочний: пояснення, бесіда, візуалізація, консультації.

Дослідницький, евристичний, метод роботи в малих групах.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль

Усне опитування на практичних заняттях. Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час усних відповідей на практичних заняттях, а також шляхом тестування по окремих темах сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Середній бал за поточний контроль множиться на коефіцієнт 6 і переводиться у 30 бальну шкалу.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Тестування. Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,1.

Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Перевірка виконання індивідуального завдання (презентації). Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – “Порівняльна характеристика економічних явищ та процесів в національних економічних системах”.

Індивідуальні завдання виконується у вигляді презентації до 5 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Розподіл завдань здійснює викладач в межах групи або лекційного потоку (згідно порядкового номеру чи іншим способом, координатор староста).

Оформляють індивідуальне завдання у вигляді презентації Power Point (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).

Максимальна оцінка за індивідуальне завдання становить 10 балів.

Умови допуску до підсумкового контролю

Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт:

Поточний контроль (максимум 30 балів).

Самостійна робота (максимум 10 балів).

Індивідуальне завдання (максимум 10 балів).

Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою теоретичної і прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.

Підсумковий контроль

Екзамен (максимум 50 балів) проводиться у комбінованій формі (письмова + усна компоненти).

Структура екзаменаційного білета:

1. Письмова компонента (30 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pu.if.ua) (максимум 30 балів).

2. Усна компонента включає одне теоретичне питання (максимум 10 балів) та одне творче завдання (максимум 10 балів).

В умовах карантину ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.

Розподіл балів, які отримують студенти

100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота			Екзамен (Екзаменаційна робота)	Сума балів з навчальної дисципліни
Модуль 1	Модуль 2			
Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне завдання		
Усне опитування, тестування	Тестування (КРС)	Презентація	Тестування	
30 балів	10 балів	10 балів		
50 балів			50 балів	100

Додаткові бали:

- виступ з доповіддю на університетській студентській науковій конференції, участь у турнірах, олімпіадах, студентських конкурсах наукових робіт – 10 балів

Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.

Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни:

один раз викладачеві (**талон №2**) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (**талон №3**) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, **відраховують** з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на **повторне вивчення навчальної дисципліни** (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою

Шкала оцінювання для екзамену			
університетська	національна		шкала ECTS (ЄКТС)
90 – 100	5	відмінно	A

80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-25		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

12. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Тексти лекцій.
3. Презентаційні матеріали до лекцій.
4. Завдання для практичних занять.
5. Завдання для самостійної роботи та методичні рекомендації з її виконання.
6. Тести для поточного контролю знань студентів.
7. Критерії оцінювання знань студентів.
8. Екзаменаційні білети.
9. Комплексні контрольні роботи (ККР).
10. Наочні матеріали:

1. Політична економія: навчально-методичний комплекс для самостійного вивчення дисципліни для студентів економічних спеціальностей ВНЗ / О.І. Ємець. – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2011.– 178 с.

2. Політична економія: навчальний посібник / за науковою ред. к.е.н., доц. О. І. Ємець. – Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г.М. 2017. – 328 с. – Рек. ВР ДВНЗ «ПНУ ім.В.Стефаніка».

3. Політекономія: методичні рекомендації до проведення практичних занять для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" / Ємець О. І. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. – 64 с.

4. Політекономія: словник термінів та понять для самостійної роботи студентів, які навчаються за освітньою програмою 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Ємець О. І. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. – 44 с.

13.Рекомендована література

Основна

1. Старостенко Г. Г. Політекономія [Текст] : навч. посіб. / Г. Г. Старостенко ; Нац. ун-т Держ. податк. служби України. - Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2015. - 489 с.
2. Холявко Н. І. Політекономія [Текст] : навч. посіб. / Холявко Н. І., Гонта О. І. ; Навч.-наук. ін-т економіки Чернігів. нац. технол. ун-ту. - Чернігів : ННІ економіки ЧНТУ, 2018. - 229 с.
3. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 480 с.

Допоміжна

4. Економічна енциклопедія: У 3 т. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – Т.1. – 864 с.
5. Економічна енциклопедія: У 3 т. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2001. – Т.2. – 848 с.

6. Економічна енциклопедія: У 3 т. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. – Т.3.– 952 с.

7. Коноплицький В.А., Філіна Г.І. Економічний словник. Тлумачно-термінологічний. – К.: КНТ, 2007. – 508 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міністерство інфраструктури України. <https://mtu.gov.ua/>
3. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

Наукові публікації

1. Білорус О. Г. Політекономія світ-системи фінансово-економічного глобалізму: нові тенденції та закономірності розвитку глобального фінансового сектору [Електронний ресурс] / О. Г. Білорус // Фінанси України. - 2015. - № 6. - С. 7-14. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2015_6_3 Колодко Гжегож В.

2. Політекономія майбутнього [Електронний ресурс] / Гжегож В. Колодко // Економічна теорія. - 2015. - № 3. - С. 30-42. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2015_3_4

3. Кравченко О. О. Прогнозування прибутку підприємства в умовах нестабільної економіки [Електронний ресурс] / О. О. Кравченко, Н. Кутя // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. - 2017. - № 1. - С. 7-11. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnjie_2017_1_3

4. Брятко А. А. Економічна криза як елемент розвитку людського соціуму [Електронний ресурс] / А. А. Брятко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - Вип. 11. - С. 11-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_11_4

5. Полторац А. С. Оцінка індикаторів стану податкової безпеки України в системі її фінансової безпеки [Електронний ресурс] / А. С. Полторац, І. О. Малиновська, В. А. Полозенко // Modern economics. - 2017. - № 1. - С. 38-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2017_1_8

Наукові публікації викладача з дисципліни

1. Liudmyla M. Akimova, Iryna F. Litvinova, Hanna O. Pchenko, Alina L. Pomaza-Ponomarenko and Olha I. Yemets, The Negative Impact of Corruption on the Economic Security of States. *International Journal of Management*, 11 (5), 2020, pp. 1058-1071. <http://www.iaeme.com/IJM/issues.asp?JType=IJM&VType=11&IType=5>. Видання індексується та реформується в зарубіжних базах даних: SCOPUS.

2. Ємець О.І. Інтерпретація поняття «інвестиційна діяльність підприємства» в економічних теоріях різних наукових шкіл [Електронний ресурс] / О. І. Ємець, // Інфраструктура ринку. – 2017. – № 5. – С.79-84. Режим доступу: http://market-infr.od.ua/journals/2017/5_2017_ukr/17.pdf.

3. Ємець О.І., Білоголовка І.І. Політекономічні засади інноваційного розвитку підприємств в умовах COVID 19. // Підприємництво, торгівля: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Старобільськ, 2020 р.). – Харків : Вид-во Іванченка І.С. : Харків, 2020. –С.28-31.